

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

ดอกไม้สดจัดเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง ที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก นอกจากดอกไม้สดแล้วในปัจจุบันยังได้ผลิตเป็นดอกไม้อบแห้ง ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ดอกไม้ยังคงความสวยงามตามธรรมชาติไว้ได้มากที่สุด เพื่อให้สามารถเก็บรักษาไว้ได้นาน และยังเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ในภาคธุรกิจขนาดเล็ก เช่น ดอกไม้แห้งในโถแก้วหรือทำเป็นดอกไม้แห้งหอม เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ดอกไม้อีกหนึ่งทางหนึ่งด้วย ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ยังเป็นที่ต้องการอย่างมากในตลาดต่างประเทศ จะเห็นได้จากตัวเลขการส่งออกดอกไม้แห้งและช่อดอกไม้แห้งที่นำมาฟอกสีในปีพ.ศ. 2529 มีปริมาณ 40 ตัน มูลค่า 1,268,000 บาท และในปีพ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นเป็น 781 ตัน มูลค่า 104,378,135 บาท (กรมศุลกากร, 2540) การที่อุตสาหกรรมการอบแห้งดอกไม้ได้มีแพร่หลายมากขึ้นในประเทศไทย และมีแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อีก บางหน่วยงานของภาคราชการได้มีการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีกระบวนการผลิตต่างแตกต่างกันไป สามารถผลิตดอกไม้แห้งจนส่งจำหน่ายถึงต่างประเทศ สร้างรายได้เป็นมูลค่าไม่น้อย แต่อุตสาหกรรมอบแห้งดอกไม้ในประเทศไทยนั้นยังขาดการกระจายตัว มีเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่เท่านั้น แต่ผู้ประกอบการรายย่อยรวมถึงเกษตรกรผู้เพาะปลูก ยังไม่มีกระบวนการผลิตดอกไม้อบแห้งที่มีประสิทธิภาพมากนัก

ดอกไม้ที่นิยมนำมาใช้ทำแห้งได้แก่ ดอกกุหลาบ ซึ่งเป็นไม้ดอกไม้ประดับและใช้กันมากที่สุดชนิดหนึ่ง นอกจากนั้นดอกกุหลาบยังเป็นดอกไม้ที่เมื่อนำมาอบแห้งแล้วมีความสวยงามที่สุด แต่ทั้งนี้ก็จะขึ้นอยู่กับวิธีการเลือกสีและลักษณะของดอกด้วย เนื่องจากสีของดอกไม้อบแห้งเป็นสิ่งที่เพิ่มความสวยงามให้กับผลิตภัณฑ์ ดังนั้นสีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาถึงมูลค่าของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งหลักการเลือกดอกกุหลาบเพื่อการทำแห้ง ควรเลือกกุหลาบดอกใหญ่ ดอกมีความสด กลีบดอกอยู่ในสภาพสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีรอยช้ำ หรือเน่าเสีย ไม่เป็นโรค หรือกลีบดอกถูกหนอนกัดกิน (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย, 2547)

ปัจจุบันวิธีการทำดอกไม้แห้งในประเทศไทยใช้วิธีการตากแห้ง การใช้สารดูดความชื้น หรือการอบด้วยเตาไมโครเวฟ แต่วิธีการตากแห้งจะทำให้ดอกไม้แห้งที่ได้มีสีคล้ำ และการใช้สารดูดความชื้น หรือการอบแห้งด้วยเตาไมโครเวฟจะทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น และผลิตได้ปริมาณน้อย ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดในปัจจุบัน การอบแห้งด้วยระบบปั๊มความร้อนและระบบสุญญากาศ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของกระบวนการอบแห้งดอกไม้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการอบแห้งดอกกุหลาบโดยใช้ระบบปั๊มความร้อนและสุญญากาศ

1.2.2 วิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่ายทางเศรษฐศาสตร์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ได้สภาวะที่เหมาะสมสำหรับการอบแห้งดอกกุหลาบด้วยระบบปั๊มความร้อนและสุญญากาศ

1.3.2 ทราบต้นทุนการผลิตดอกกุหลาบอบแห้ง